

Österhammars kanal

Fellingsbro socken, Lindesbergs kommun, Västmanland

Reparation av stenskoning, etapp 2 2005

Antikvarisk rapport

Charlott Hansen

Örebro läns museum

Rapport 2005:9

Översiktlig beskrivning

Österhammars kanal belägen norr om Fellingsbro tillkom 1888-1892 genom att man grävde ut Ässingån samt genom bergssprängning. Syftet var att sänka Finnåkerssjön för att erhålla mer odlingsbar mark. Kanalen har ett kulturhistoriskt värde och en stor betydelse för kulturmiljölandskapet genom att den vittnar om det sena 1800-talets ansträngningar för att utvinna mer odlingsbar mark.

Årets insatser har syftat till att bevara kanalen och det påbörjades år 2004. Åtgärderna har utförts med hjälp av statliga medel i form av byggnadsvårdsbidrag för år 2005 och enligt länsstyrelsen beslut. Antikvarisk kontrollant har följt arbetet som utförts på samma sätt som föregående år samt enligt antikvariska anvisningar lämnade under arbetets gång och enligt Länsstyrelsens beslut. Vid slutbesiktning som genomfördes 2005-11-01 kunde det konstateras att arbetena genomförts på ett antikvariskt korrekt sätt med gott resultat.

Administrativa uppgifter

Fastighetsägare: Finnåker-Österhammars sjösänkingsbolag

Projektering / bygghandlingar: Antikvariska anvisningar lämnade av undertecknad antikvarisk kontrollant

Entreprenör: Anders Sigge, Arboga

Antikvarisk kontroll: Örebro läns museum, Charlott Hansen

Tidpunkt för arbetenas utförande: Arbetet påbörjades i augusti och slutfördes i oktober 2005.

Slutbesiktning: 2005-11-01

Länsstyrelsens diarienummer: 435-13021-2004

Bidragssumma: 99 900 kr vilket motsvarar 95% av den totala kostnaden

Länsmuseets handlingar i ärendet

ÖLM diarienummer: 2004.410.106

Beslut från Länsstyrelsen etapp 1, 2004-06-17

Slutbesiktningsprotokoll etapp 1, 2004-08-26

Beslut från Länsstyrelsen etapp 2, 2004-12-21

Bilder: 2005-08-02, 2005-11-01, Charlott Hansen, OLM_2005_13_1-7

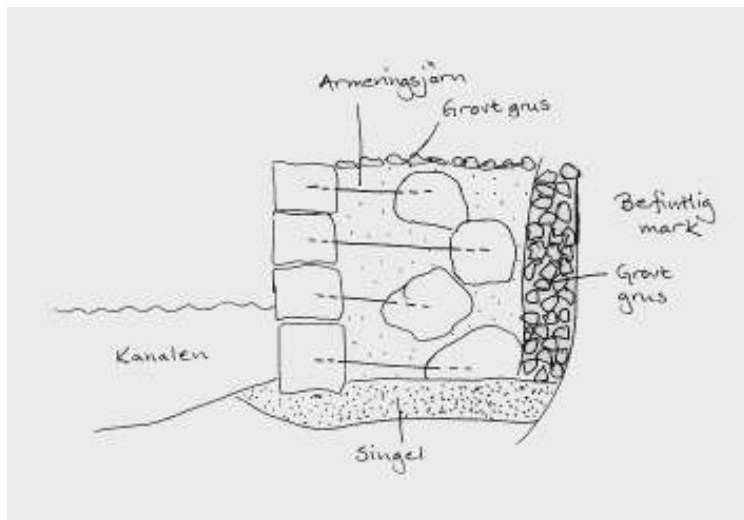
Utförda arbeten

Före åtgärd

Stenskoningen mitt emot det parti som reparerades under förr året är nerrasad. Det har tidigare funnits en väg från Åbyhammar med en bro över kanalen på just denna plats. Vägen fram till bron är igenväxt och spåren av brofästet är i det närmaste obefintliga då stenskoningen är nedrasad. Möjligen kan man ana att muren har varit något högre här.

Åtgärder

Nedrasade stenar plockades bort och marken bakom muren grävdes ut ca två meter och ca 10-20 cm under stenskoningen. Under stenskoningen fyllde man med singel varpå stenarna placerades tillbaka. Stenarna förankrades genom att man borrade in armeringsjärn, 12 mm, i dem som sedan fästes i större sten i fyllnadsmassorna bakom muren. Alla stenar i stenskoningen plockades ej bort då de endast satt löst. De knackades på plats och fästes på samma sätt som de tillbakalagda stenarna. I princip varje sten i skoningen fästes med armeringsjärn. Endast ursprungliga stenar användes. Bakom muren fylldes det bortgrävda utrymmet med sten med storleken 150 mm närmast befintlig mark och med grus närmast stenskoningen. En duk lades mot befintlig mark för att förhindra att annat material rinner ner mot stenskoningen. Duken veks över grusfyllnaden och överst lades grövre grus. Marken bakom stenskoningen blir då dränerande och risken för tjälskjutning minskar.

Skiss över hur man åtgärdat stenskoningen i kanalen. Skissen är ritad av undertecknad efter entreprenörens beskrivning.

Man försökte lägga tillbaka stenarna så att en slät mur mot kanalen bildades men stabiliteten på stenskoningen prioriterades före dess utseende. Då man ej behövt plocka bort alla stenar har man fått en jämn övergång från den skadade delen till de anslutande partierna.

Övrigt

Den gamla vägen från Åbyhammar användes under årets arbeten, för att komma ner till kanalen vilket lett till att den åter framträtt. Ett mycket tunt lager grovt grus lades på partiet från dagens parkering ner mot kanalen vilket markerar vägen ytterligare.

För STIFTELSEN
ÖREBRO LÄNS MUSEUM

Charlott Hansen

Bildbilaga

Före åtgärd

Bilder tagna av Charlott Hansen, Örebro läns museum, OLM_2005_13_1-7

Efter åtgärd

Bilder tagna av Charlott Hansen, Örebro läns museum, OLM_2005_13_1-7

